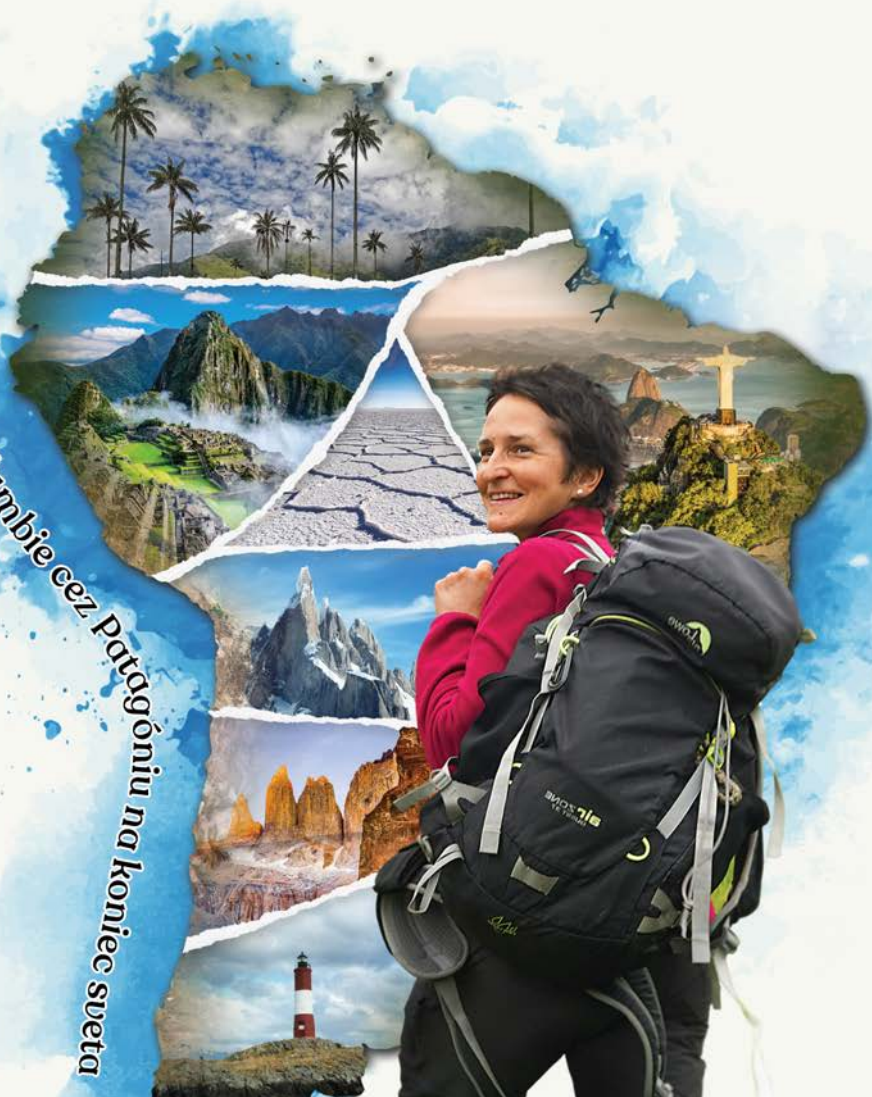

Veronika Kapcová

ÚSMEVNÉ POCITOPISY

Sólo v Južnej Amerike

Od Kolumbie cez Patagóniu na koniec sveta

ÚSMEVNÉ POCITOPISY

píše Latina na cestách

Veronika Kapcová

Sólo v Južnej Amerike

Latina na cestách

Veronika Kapcová
Úsmevné pocitopisy

Sólo v Južnej Amerike

Vydal © Elist s.r.o., Liptovský Mikuláš, 2023

Jazyková korektúra: Silvia Valkovič
Grafická úprava: Dominika Strápek Ružová
Tlač: NIKARA s.r.o.

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy
nesmie byť v žiadnej forme
reprodukováaná bez písomného
súhlasu autorky.

Kontakt na autorku:
info@veronikapcova.sk
Objednávky:
www.veronikapcova.sk

ISBN: 978-80-8197-523-3

**Túto knihu venujem pôvodným obyvateľom Južnej Ameriky
a môjmu milovanému mužovi Peťovi.**

OBSAH

Kolumbia	10
Peru	74
Bolívia	110
Argentína a Čile	150
Brazília	232
Lesk a bieda sprevádzania	256

ÚVOD

Začína sa pokračovanie Úsmevných pocitopisov. Takže do Južnej Ameriky sa vám zachcelo? Vôbec sa vám nečudujem. Tento magický kontinent už totiž opantal nejedného dobrodruha či gaučového cestovateľa s prstom na mape. Veľmi ma teší, že ste si vybrali moje úsmevné pocitopisy a budem to práve ja, kto vás posprevádza po šiestich juhoamerických krajinách, takže v tom nebudete sami. Pre svoju tretiu knihu som vybrala názov „Sólo v Južnej Amerike“, pretože *solo/sola* v španielčine znamená sám/sama. V roku 2012 som sama prešla Južnú Ameriku. S ruksakom, potrhanými šľachami na nohe a tromboembóliou. Ale vlastne som sa nikdy necítila sama, pretože Juhoameričania sú úžasní ľudia.

Niektoré témy v knihe nebudú zrovna úsmevné, pretože vtípkovať o genocíde Indiánov, občianskej vojne či krutej diktatúre by som si nikdy nedovolila. Ale v každej krajine sa udialo niečo, čo vám určite vyčaruje úsmev na tvári, a dúfam, že posledná kapitola o mojich skúsenostiach so sprevádzaním turistov uzavrie moje juhoamerické dobrodružstvo na veselej vlne.

Latina na cestách

Mnohí už určite viete, že dušou a srdcom som proste Latina. Som vášnivá cestovateľka, milovníčka salsy a Južnej Ameriky a som autorkou projektu Latina na cestách. Láska medzi mnou a Latinskou Amerikou po prvýkrát vzplanula na jar roku 2006. Tento rok bol pre mňa zlomový. Vrátila som sa domov z Londýna, kde som si niekoľko rokov v dvoch zamestnaniach zarábala na pezinský byt, a mala som pocit, že to chce nejakú zaslúženú dobrodružnú odmenu. V hrudi mi už nejakú dobu driemalo srdce dobrodruha a pobehoval tam lovec dobrodružných brušných motýľov. Európu som už mala ako-tak precestovanú, ale volala ma exotika. Čo exotika! Latinská Amerika, veď som predsa Latina!

Viac o mne si môžete
prečítať na mojom blogu
www.veronikapcova.sk/moj-pribeh/
Stačí použiť tento QR kód.

Takže kam to bude, milostivá? Do Peru a Bolívie, *por favor!* Na jar roku 2006 som nahovárala kamošku, tiež Veroniku, aby sme šli bez cestovky. Súhlasila jedine pod podmienkou, že sa k nám pridá jeden jej kamoš a pôjdeme v trojici. Južná Amerika je predsa Južná Amerika. Zorganizovali sme teda bojovú poradu a všetko bolo jasné. Bohužiaľ, asi len nám dvom Veronikám. Chalanko svoju rolu symbolického bodyguarda očividne nepochopil. My dve sme si kúpili letenky a on sa k tomu akosi vôbec nemal. Keď sa neodvratne blížil dátum odchodu, vyhlásil, že si myslel, že len srandujeme. Diagnóza? Radšej nou koment.

Kamoška trvala na tom, že bez cestovky ani na krok. Spýtala som sa jej, čoho sa bojí, veď „prinajhoršom zomrieme“. To bol v tej chvíli jediný argument, ktorý mi napadol, a dodnes neviem, ako som to myslela. Asi dobrodružne. Na ten jej výraz v tvári nikdy nezabudnem. Môj nepresvedčivý dobrodružný argument očividne nezabral a ona naďalej trvala na tom, že chce žiť a bez cestovky alebo bez chlapa vo výprave ani na krok. Na naše obrovské šťastie sa našla cestovka, ktorá ponúkala zájazd presne v našich letenkových dátumoch, a bolo vymaľované – teda zbalené. Paráda! Latina ide do Južnej Ameriky! Konečne som sa ocitla vo svojich vysnívaných zemepisných šírkach. Moja prvá cesta, hoci s cestovkou, bola fantastická! Určite aj preto, že sme mali opäť šťastie - sprevádzala nás Oľga Vilímková, špecialistka na Peru, ktorá nás síce previedla po klasickej ceste všetkých cestoviek, ale dodala tomu skutočne čarovný punc. Vtedy som ešte netušila, že o pár rokov budeme s Oľgou „kolegyne“ – sprievodkyne v Južnej Amerike.

Zájazd po Peru a Bolívii bol síce fantastický, ale mne už bolo jasné, že s cestovkou to nie je to pravé dobrodružné. Predsa len ma lákalo cestovanie v štýle „chlpatý vlasatý dobrodruh v kaki oblečení a s džípom Land Rover Defender“, o ktorom som vám už hovorila v predchádzajúcich knihách. Bolo načase naučiť sa cestovať na vlastnú päsť a za babku.

Na jeseň 2006 sa situácia opakovala. Zlákala ma Ázia, ale nevedela som zohnať parťáka. Vtedy ma nakopol môj kamoš Filip: „Nikoho nehľadaj a choď sama!“ V juhovýchodnej Ázii som teda rozprestrela svoje cestovateľské krídla. Za dva mesiace som sa tam naučila všetko potrebné aj nepotrebné, čo má vedieť žena, ktorá cestuje sama, v tom čase ešte s tlačidlou Nokiou a bez Wi-Fi na každom kroku. O svojom cestovateľskom know-how a črevných bum-bum som vám tiež písala v predošliých knihách, ale pre tých, čo ma ešte nepoznajú, vysvetlím, že som sa naučila veriť svojej intuícii, predvídať, nebáť sa, otvoriť oči, natŕčať uši, zapchať

si nos, plánovať, meniť plány, improvizovať, prispôbiť sa novým situáciám, zmestiť sa do rozpočtu, počúvať rady iných, nevšímať si rady iných, rozoznávať jedlo, z ktorého bude črevné bum-bum, pokračovať v ceste, aj keď už mám hromy-blesky... Naučila som sa cestovať sama a za babku. Netušila som, aká krása na mňa vo svete ešte čaká a že navštívim viac ako 80 krajín.

Úsmevné pocitopisy

Aby sa o mňa doma nebáli, z internetových kaviarní po celej juhovýchodnej Ázii som písala domov e-maily plné úsmevných pocitopisov. Každý deň! Mnohí mi vraveli, že sa pri čítaní bavili, nevedeli sa dočkať ďalšieho dielu a cestovali spolu so mnou. Povzbudzovali ma, aby som vydala knihu. A tak sa aj stalo. V rukách práve držíte tretiu knihu zo série Úsmevné pocitopisy.

Po návrate z juhovýchodnej Ázie to s prácou na Slovensku nebolo tralala. Koncom roka 2006 som dostala ten slávny telefonát od môjho šéfa z Londýna a vrátila som sa pracovať späť do prekladateľskej agentúry, kde som zostala ďalšie štyri roky. Tentokrát som po nociach nemakala v druhej práci. Namiesto toho som tancovala salsu v mojom obľúbenom londýnskom salsa bare a párkrát za rok som vyrazila na nejakú dobrodružnú cestu, buď sama, alebo s dvomi partákmi mudrlantmi, ktorí boli so mnou v piatich krajinách v mojej prvej knihe:

„Úsmevné pocitopisy – Kuba, Nepál, Guatemala, Mexiko, Indonézia“.

Na jar 2011 sa Latina opäť ocitla na juhoamerickom kontinente. Odišla som z Londýna pracovať do Ekvádoru, krajiny v tvare srdca na rovníku, ktorá sa stala na tri roky mojím druhým domovom, a tak vznikla moja druhá kniha:

„Úsmevné pocitopisy – Ekvádor, mi amor“.

Môj milovaný Ekvádor si zaslúžil svoju vlastnú knihu, aby sa tam zmestila všetka moja láska k tejto nádhernej krajine, úsmevné príbehy z práce v prekladateľskej agentúre v Quite, zábavička na hodinách španielčiny, všetky ekvádorské dobroty, moje potulky od pobrežia Tichého oceánu cez Andy až do džungle, čarovné stretnutie so šamanom a očistný rituál s ayahuascou, návšteva Galapágskych ostrovov a príbeh o mojich ekvádorských „nápadníkoch“. Nápadníci boli štyria. Dvaja to mysleli romanticky a tí druhí dvaja ma len napadli a privodili mi rôzne „zábavné diagnózy“, ako potrhane šľachy na nohe a potom tromboembóliu. Toto všetko sa zmestilo do mojej druhej knihy, ktorú vám týmto vrelo odporúčam, pretože v mnohých ohľadoch ovplyvnila moje ďalšie dobrodružstvá v tejto tretej knihe.

Popri práci v Quite som kula plán, ako prejsť Južnú Ameriku sama s ruksakom. Môj juhoamerický sen bol na dosah, nemohla som si ho predsa nesplniť.

Od Kolumbie cez Patagóniu až po Ohňovú zem na koniec sveta a odtiaľ na sever do Brazílie

Netušiac o trombóze v zranenej nohe som pred Vianocami 2011 vyrazila do Kolumbie na symbolický začiatok mojej dlhej juhoamerickej cesty. Po ceste z Kolumbie som mala v pláne zastaviť sa na pár dní v Quite, zbaliť si veľký ruksak a vyraziť na koniec sveta. Moje plány prerušila medzi-kontrola zranenej nohy. Pani doktorka si moju trombózu opäť nevšimla a opuchnutú sloniu nohu mi zasadrovala. Plúcna embólia na seba nenechala dlho čakať. Kurírovanie a stabilizovanie mojich zábavných diagnóz v Quite mi ukrojilo takmer dva mesiace času a tiež kus rozpočtu určeného na môj juhoamerický sen.

Viaceri sa ma snažili od cesty po Južnej Amerike odhovoriť, strašili ma, oháňali sa mojimi diagnózami, ale ja som proste cítila, že buď teraz alebo nikdy, a nenechala som sa zlomiť. Bola som na vrchole svojich síl a jednoducho som vedela, že tak blízko ku svojmu snu už nikdy nebudem. Dokonca aj medicína bola na mojej strane a po necelých dvoch mesiacoch všetky zdravotné výsledky naznačovali, že som stabilizovaná a môžem vyraziť. Lekári si dali zopár podmienok: posielanie pravidelných e-mailov, že žijem, užívanie liekov na riedenie krvi na minútu presne, pravidelná kontrola hustoty krvi v laboratóriách a vyhýbanie sa úrazom, pri ktorých môže dôjsť ku krvácaniu. A pozor na nohu! Mysleli na všetko a dokonca mi zakázali aj otvárať konzervy, aby som sa neporezala. Nasľubovala som všetko, čo chceli, a 26.2.2012 som vyrazila na koniec sveta.

So zábavnými nedoliečenými diagnózami som síce ešte nikdy necestovala, ale tvárila som sa, že je to bežná vec. *Sama* som bola zvedavá, pokiaľ dôjdem *sola*. Tvárila som sa tak presvedčivo, že som uverila aj sama sebe. Po pár mesiacoch som dolu na konci sveta Becherovkou zapíjala svoj splnený juhoamerický sen. Veru, bolo čo oslavovať. Ale to už predbieham, najskôr ideme dvakrát do Kolumbie.

KOLUMBIA

con mucho gusto

Kolumbia je krajina tak obávaná a zároveň tak ospevovaná turistami. Tiež sa pridávam do speváckeho zboru nadšencov a počvirikám vám o tejto krásnej, no utrápenej krajine. Kolumbia zažila najdlhšiu občiansku vojnu v Južnej Amerike, ktorá trvala viac ako 50 rokov. Okrem toho mala dlho pokrivenú reputáciu kvôli obávanému narkobarónovi a narkoteroristovi menom Pablo Escobar. Bol to šéf medellínskeho drogového kartelu, riadil 80 % drogového obchodu s USA a dal zabiť viac ako 4 000 ľudí. Kolumbia vibruje inou frekvenciou a jej obyvatelia si veľa vytrpeli. Možno aj preto tu vítajú každého cestovateľa s otvoreným náručím a spravili by pre vás aj posledné - *con mucho gusto* – s veľkou radosťou. Ale tam to nekončí! Oni to totiž s veľkou radosťou skutočne aj urobia. Kolumbia je jednoducho nákazlivá. Spýtajte sa kohokoľvek, kto tam bol, a uvidíte, že vám to potvrdí.

V roku 2011 som Kolumbiu navštívila hneď dvakrát. Žila som vtedy v Ekvádore a stretávala nadšených cestovateľov, ktorí mrnčali, že sa im vôbec, ale že vôbec nechcelo Kolumbiu opustiť. Nie nadarmo v tom čase vznikol v turizme nový slogan: „Jediné nebezpečenstvo, ktoré ti v Kolumbii hrozí, je, že nebudeš chcieť odísť!“ Množstvo turistov si naplánovalo cestu do Kolumbie na pár týždňov, išli tam s malou dobrodružnou dušičkou a po pár dňoch mali chuť roztrhať spiatočnú letenku. U niektorých som si dokonca všimla takú iskru v oku. Mali pocit, že dosiahli iný level cestovateľskej odvahy, keď vošli do krajiny, kde im ešte nedávno hrozili únos alebo smrť. Páčilo sa im byť za dobrodruhov, ktorí našli odvahu ísť do obávej krajiny drogového baróna Pabla Escobara, kde je to podľa niektorých ako v netflixovom seriáli „Narcos“. Kolumbijčania o Pablove a o tomto seriáli počujú veľmi neradi. Je tam totiž vyobrazený mierne skreslene, dokonca až tak, že z toho vyšiel takmer ako „sympaťák“. Niektorí turisti nemali o jeho strašných činoch ani páru a dostali super nápad nosiť ho na tričku v Medellíne, kde bol takmer každý jeden človek trápený alebo dotknutý jeho terorom. Toto všetko je dnes už viac-menej pasé. Krajine sa lepšie dýcha a prostredníctvom každého turistu prosí, aby jej svet dal šancu.

Keď som tam bola v roku 2011, ešte nikto netušil, že prezident Kolumbie Juan Manuel Santos získa v roku 2016 Nobelovu cenu za mier za jeho rokovacie snahy, a ozbrojené zložky konfliktu zložia zbrane. Môj motív bol jasný - salsa. Kolumbia je kolískou salsa štýlu s názvom *Cali style*. Moja prvá cesta bola len takou krátkou ochutnávkou na päť dní počas svetového Salsa festivalu v meste Cali. Krása krajiny a dobrosrdečnosť jej ľudí úplne stačili na to, aby sa mi vyjasnil plán, a moju dobrodružnú cestu po Južnej Amerike som potom začala pekne od severu v Kolumbii.

Kvapky z histórie: Semienka komplikovaného kolumbijského konfliktu boli zasiaté ešte v roku 1928. Kolumbia bola vtedy ešte banánovou republikou a americká spoločnosť United Fruits Company si tu nastavila vlastné banánové pravidlá. Čuduj sa svete, zamestnanci požadovali lepšie pracovné podmienky a za prácu na banánových plantážach odmietali byť platení v kupónoch, ktoré sa dali použiť len v obchodoch tejto americkej spoločnosti. Prípadné vzbury boli vždy potlačené súkromnou firemnou armádou. V novembri 1928 bola do potlačenia niekoľkotýždňového štrajku zapojená aj skorumpovaná kolumbijská vláda, ktorá poslala štátnu armádu, a počas „Banánového masakru“ bolo zavraždených niekoľko tisíc robotníkov. Stupňoval sa hnev, že skorumpovaná vláda háji svoje záujmy na úkor kolumbijskej chudoby.

Konflikt sa prehĺbil v rokoch 1948 – 1958, v období, ktoré sa zvykne nazývať aj „La Violencia“ (Násilie). Trpeli najmä obyvatelia vidieka, kde bolo zabitých viac ako 200 000 ľudí. Začalo to vraždou prezidentského kandidáta, ktorý mal konečne v pláne robiť niečo pre obyčajných ľudí. Spustila sa občianska vojna medzi konzervatívami a liberálmi, ktorá počas nasledujúcich 50 rokov priniesla viac ako 9 miliónov obetí. Vznikla **povstalecká gerila**, ktorá mala pôvodne šľachetný plán - bohatým brať a chudobným dávať. Avšak vymklo sa im to z rúk. Pôvodné ideály sa vytratili a išlo už iba o rabovanie dedín a vraždenie pre ich vlastný ošoh. Gerila financovala svoje aktivity prostredníctvom vražd, krádeží, únosov, vydierania, vypaľovania a nelegálnej ťažby surovín. Najkrutejšie gerila skupiny boli napríklad Revolučné ozbrojené sily Kolumbie - FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia), Národná oslobodzovacia armáda (ELN) a Ľudová oslobodzovacia armáda (EPL). Keďže štátna armáda bola spočiatku pasívna, z obyčajných trpiacich ľudí sa v dedinách vytvorila **para-armáda (paramilitanti)**, ktorá sa bránila voči rabovaniu a vraždám zo strany gerily. Paramilitanti tiež neboli žiadnymi anjelmi. Nakoniec sa zapojila aj skutočná **kolumbijská armáda** a pridali sa **drogové kartely**. Všetky štyri bojujúce zložky chceli získať kontrolu nad kolumbijským územím a z krajiny sa stala jedna veľká nášľapná mína. Svoj záujem v kolumbijskom konflikte mali aj americké a iné narkotrafikantské zložky, ktoré si aj naďalej priali, aby obchod s drogami prekvital. Do konfliktu sa plietli medzinárodné korporácie. Zapojili sa aj protidrogové zložky v USA, ktoré chceli obmedziť obchod s drogami a vyhlásili „War on drugs“ – vojnu proti drogám. Pridala sa aj Kuba. No výborne! Určite vám je teda jasné, že bolo obdobie, keď ste do Kolumbie vkročiť nechceli.

Nechceme ani vojnu, ktorá nás zabíja, ani mier, ktorý nás utláča.

Spomenula som drogové kartely. Kolumbia nie náhodou leží na narkotrase, kde rôzni ľudia rôzne zlej vôle majú svoje rôzne zlé záujmy. Predstavím vám teda nevinnú rastlinku koku a „najväčších“ hráčov na narkotrase smerom z južnej do severnej Ameriky:

Peru, Ekvádor, Bolívia, Kolumbia - najväčší pestovatelia koky, z ktorej sa vyrába kokaín.

Kolumbia - najväčší producent kokaínu v tajných laboratóriách na vidieku a v džungli.

USA - najväčší konzument kokaínu. Ten sa z Južnej a Strednej Ameriky pašuje cez **Mexiko**.

Kvapky z chémie: Rastlinka s názvom koka obsahuje alkaloid a má „zázračné“ vlastnosti. Darí sa jej vo vlhkých tropických oblastiach do výšky 2 000 m n. m. Pôvodné juhoamerické obyvateľstvo koku používalo počas posvätných rituálov. Najčastejšie to bolo žuvanie listov, pričom sa jej účinok cez chuťové receptory postupne vylučuje do tela, dodáva mu silu, pomáha pri nevoľnosti, výškovej chorobe, potláča hlad a bolesť a upokojuje

myslel. Španieli ňou krmili zotročované indiánske obyvateľstvo napríklad vo vysokých nadmorských výškach v baniach, aby vydržali neľudské pracovné podmienky. Dnes sa koka naďalej žuje a aj turisti ju pijú ako čaj vo vysokých nadmorských výškach. Tento kokový príbeh zatiaľ nemal s kokaínom nič spoločné. Až v roku 1859 sa nemecký chemik Albert Niemann dopracoval k receptu, ako z koky extrahovať kokaín. Dokonca aj Coca-Cola používala kokaín vo svojej receptúre až do roku 1903. Dnes už používa iba dekokainovaný extrakt pozbavený psychotropných látok. Nebolo divu, že za pôvodnou návykovou Coca-Colou bolo niektorým riadne smutno. Keď pôvodná receptúra zmizla z obchodov, niektorí sa pri abstákoch asi aj riadne zapotili.

Po historických a chemických kvapkách podme teraz späť k mojej prvej ceste do Kolumbie. Ako som už spomenula, mojím impulzom bola salsa. Nešlo mi o ten „iný dobrodružný level“, ktorý má získať obdiv, ani o to, aby som si vypočula diagnózu typu „ty si blázon“. Predtým, než som tam šla, naštuďovala som si na cestovateľských fórach o vtedajších podmienkach pre turistov. Stiahla som si mapu, na ktorej bolo vyznačené, kde operujú ľavicové povstalecké zložky – gerila, a kam nemám strkať nos. V horách ešte stále prebiehali boje. *Výborne, veď ja idem len tancovať salsu do Cali!* A to malo v mape zelenú. To, že tancujem salsa, som už šťavnato popísala na svojom webe a v oboch mojich predchádzajúcich knihách. Keďže som Latina, salsa nebude chýbať ani v tejto knihe. Netanečníci, prosím o chvíľu strpenia, dostaneme sa aj do tej Patagónie. Pred nami je však ešte zopár krajín.

Viac o salse som napísala v mojom článku.
<https://veronikapcova.sk/salsa/>

Niektorí z vás už viete, že keď som žila v Ekvádore, chodievala som tancovať salsu do baru Seseribó. Vždy som sa veľmi obávala, že sa vo dverách objaví nejaká cica-mica-salsa-tanečnica, čo si už aj tak dlhé nohy predĺžila 10 cm podpätkami, a čmajzne mi mojich salsa tanečníkov. Jedného dňa sa tam zjavili majstri Ekvádoru v salse. Bol to pár aj v skutočnom živote, takže ich tanec mal úplne iné vášnivé grády. Kamošky ma hecovali, že mám šampióna Diega vytiahnuť tancovať, kým bude jeho cica-mica tancovať s nejakým amatérom. Hanbila som sa ako na koncerte v ZUŠ, ale navela-navela som išla. Vyleštili sme ten parket ako starí dobrí známi. Od šťastia som sa usmievala ako pubertiačka. Šampión Diego ma nepustil ani pri druhej pesničke, a tak som si začala namýšľať, že mi to fakt ide. Skoro som sa z toho pototo. Slovo dalo slovo a dostala som pozvanie na Svetový Salsa festival v Cali. On a jeho tanečná skupinová formácia išli súťažiť a mali miesto v autobuse. Týždeň som sa „trápila“ s kolumbijským chrobákom v hlave a ledva vydrankala voľno v práci. Dohodli sme sa, že idem na päť dní, ale keď sa ukáže, že októbrové obdobie dažďov v Kolumbii nie je až také zlé, zostanem ďalšie tri týždne. Tomu sa hovorí dažďová optimistka. Vyrasila som teda s ruksakom vybaveným na tri týždne, kde som mala aj salsa botičky a šatičky.

Už v autobuse kopa srandy s nádhernými tínedžerkami a ich dospelejšími tanečnými partnermi. Baby musia byť malé, ľahké a svižné, aby sa dali vyhadzovať do vzduchu, a chalani by nemali byť žiadni zelenáči, aby tie svoje krásky vedeli nielen vyhodit', ale aj chytiť. Všetci mali nohy neustále v tanečnom pohybe. V autobusovej TV sme pozerali záznamy tanečných vystúpení. Schuti som sa nasmiala na ich komentároch typu: „Tú tanečnicu naľavo v žltom poznám. Vôbec sa nezmenila, je presne taká, akú som ju naposledy nechal v posteli.“

Z Quita sme vyrazili o 17.00 a na kolumbijskú hranicu sme prišli o 21.00. Šofér dramaticky nakázal zatvoriť okná a zatiahnuť záclony a vpustil dnu dílera, aby všetkým zamenil peniaze. Vzrúšo sa dalo krájať. Tínedžerky mali vyplašené oči, chalani ochranári sa toho chopili a riešili. Nastalo ticho. V tme bolo počuť len šuchotanie kolumbijských miliónoch. Ekvádorčania si zaspomínali na časy, keď tiež chodili s taškami plnými peňazí, kým neprešli

z ekvádorskej meny sucre na dolár. Na hraniciach nezvyknem meniť veľkú sumu, tak som si zamenila len pár pesos na prvý deň. Keďže Ekvádorčania a Kolumbijčania majú voľný medzištátny pohyb a nepotrebujú na hraniciach nič riešiť, poprosila som šoféra, aby ma nechal vystúpiť, že som cudzinka - *gringa* a potrebujem výstupnú pečiatku z Ekvádoru a vstupnú pečiatku do Kolumbie. Ani počuť. „Je to nebezpečné!“ *No neviem, čo môže byť až také nebezpečné, keď vyleziem naholo len s pasom a tomu colnikovi, čo stojí pri autobuse, si dám oraziť pas. Všade sú predsa policajti!* Juhoameričania občas radi dramatizujú. Jedno bolo isté. Bez pečiatky v pase to bude prúser, hlavne vtedy, keď sa budem vracat' späť sama a nebudem mať šancu zamaskovať sa v tanečnom autobuse. Mala som pravdu. Mala som sa držať vlastného rozumu. Ale veď o tom potom.

Po 20 hodinách sme dorazili do Cali. Šampión Diego mi povedal, že jeho skupina bude v Cali celý čas trénovať a ak chcem stihnúť nejaké workshopy, nemám sa na nich viazať. Chcel mi zavesiť na krk dve babenky, ktoré nesúťažia, lebo sa boja akrobacie. Boli to čisté Latino Bárbiny. Kým sa vymaľovali a nachystali na workshop, ja už som bola namachlená netrpelivosťou a kula plány, ako sa ich zbaviť. Ja toto fakt moc nemusím. *Trepeme sa sem 20 hodín, potom sa budeme dve hodiny machliť a zmeškáme, čo sa dá, hej?* Ako sa neskôr ukázalo, program sa pomenil a kvôli Barbinám sme stihli len dve tanečné hodiny. Tam to neskončilo. Babenky zbadali, že mám mapu a „určite sa v Cali vyznáam“. *Veď jasné, chodím sem predsa každý víkend na kolumbijskú kávičku.* Dodali, že nemajú žiaden program a idú so mnou. Oči mi padli na ich štekla a predstavila som si tú zábavu. *Čo? Nebláznite! Ja mám trekové sandále a chodím rýchlo. Nebudete mi stíhať!* Našťastie sa vynorili dvaja chalani, čo tiež netancovali, a navrhli cicuškám super program - nákupy v shopping centre. Volali aj mňa, ale keďže boli štyria, nezmestila som sa im do taxíka. *Taká škoda!*

Couchsurfing

Plánovala som spať u Kolumbijčanky Eliany, ktorú som kontaktovala cez online platformu *Couchsurfing*. Vďaka nej môžete na cestách poprosiť domácich o ubytovanie „na gauči“ zdarma alebo len zohnať niekoho, kto vás posprevádza po meste a nájde si čas na kávu. Dostanete sa tak do jeho komunity a zažijete množstvo neveriteľných príbehov. O tých mojich vám porozprávam v tejto knihe. Jednotlivé zážitky prespávania u domácich by sa dali nazvať „lesk a bieda gaučového surfovania“. U niektorých som

dostala gauč v obývačke, u niektorých dokonca vlastnú izbu v modernom byte v luxusnej štvrti a niekedy sa vyskytla neodolateľná ponuka „v chlieve“, prípadne na hlinenej zemi, obklopená zvyškom indiánskej rodiny. Nie všetky miesta boli teda úplne vhodné a môj rozpočet nebol zas tak natesno, aby som niektoré „neodolateľné“ aromatizované ponuky prijala. Ale pozor, couchsurfing neslúži len na to, aby ste ušetrili na ubytku, keď cestujete s nízkym rozpočtom. Princíp nespočíva v tom, že sa unavíte po celom dni večer zatvoríte v izbe, ktorú vám poskytli zdarma, a ráno sa vyparíte. Mali by ste mať skutočný záujem spoznať miestny život a nájsť si čas sa porozprávať. V čase Salsa festivalu bola Eliana jediná, ktorá mi odpovedala. Mala u seba ubytované dve Argentínky, ale ak mam spacák, vraj sa zместím aj ja. Nevadilo jej, že som na platforme couchsurfingu nová a bez referencií z predchádzajúcich ubytovacích skúseností. *Jasné, že mám spacák, hneď večer som u teba!* S Elianinými kladnými referenciami som potom neskôr dostala ďalšie a ďalšie šance na ubytovanie po celej Južnej Amerike a spoznala som, akí sú Juhoameričania milí, veselí, starostliví, dobrosrdeční a štedrí. Presne na toto slúži couchsurfing. Mnohokrát ma prichýlili veľmi chudobní ľudia. Vraj tak môžu aspoň trochu „cestovať“ a ubytovaní cestovatelia so sebou prinášajú svoju kultúru a podelia sa o ňu. Vždy som sa snažila nájsť si na nich čas, porozprávať sa, niečo dobré uvariť, pozvať ich na pivo, aby to nebolo iba o tom, že prespím a ušetrím peniaze. V každom prípade si treba dať pozor na to, koho oslovíte, a dobre si prečítať referencie o hostiteľovi.

Zona Cafetera

Salsa workshopy sa skončili a súťažné finále sa konalo až cez víkend. Zostali mi dva voľné dni. Paráda! Prekopala som plány a napísala som Eliane, že v ten deň ešte neprídem. Ide sa do *Zona Cafetera*.

